

GUDRUN MALMERS STIFTELSE

Så här berättar Gudrun Malmer själv om bakgrunden till donationen:

Under många år har jag arbetat inom undervisningsområdet med arbetsuppgifter av såväl administrativ som pedagogisk karaktär. Jag är medveten om den oerhört betydelsefulla roll läraren har, men är samtidigt bekymrad över den oro och splittring som utgör ett hot mot skolmiljön.

I detta svåra arbete söker många lärare finna former för sitt förhållningssätt till eleverna. De märker att de måste förändra sitt arbetssätt med hänsyn till att elevernas uppväxtmiljö och erfarenheter på avgörande sätt blivit annorlunda.

De tillfällen som nu finns att delta i fortbildningskurser och att planera och genomföra lokala utvecklingsarbeten utnyttjas av många lärare — en process som glädjande nog ofta genererar nya behov till fördjupning och förändring i kombination med ett sökande efter ny kunskap.

Jag har med glädje kunnat konstatera att det föreligger ett ökat intresse också för matematikundervisningen. Det är för att stimulera och stödja sådant arbete som jag donerat medel till stipendier. Jag vill också med detta fästa uppmärksamhet på värdet av de erfarenheter som lärare gör ute i sitt dagliga arbete i klasserna — erfarenheter som på ett fruktbart sätt borde kunna förenas med vetenskaplig forskning. Kanske kan vi framdeles på ett bättre sätt finna kanaler för ett erfarenhetsutbyte, där både teori och praktik kan mötas på lika villkor.

Många elever upplever tyvärr matematik som ett svårt ämne. De känner att de inte förstår och inte klarar av uppgifterna. Dessvärre finns det också lärare som anser det naturligt att en del elever inte har förutsättningar för att lära sig matematik. Här finns det anledning att erinra om följande rader ur läroplanen:

Om en elev får svårigheter i arbetet är det nödvändigt att först pröva, om skolans arbets-sätt kan ändras. (Lgr 80, s 52)

Det är intressant att notera att man här använder uttrycket "får svårigheter" och inte "har svårigheter", vilket ytterligare betonar skolans ansvarstagande. För egen del tror jag att det vi lärare ofta alltför lättsinnt kallar svårigheter egentligen handlar om *dåligt utnyttjade möjligheter*.

Här vill jag gärna återöppna följande skrivning.

Skolans insatser skall planeras och krav ställas utifrån varje barns aktuella förutsättningar . . . Kunskapsinhämtandet är en aktiv och skapande process och innebär ett tråget arbete som syftar till ett bestämt mål. (Lgr 80, s 14)

Det är viktigt att se på undervisningssituationen utifrån ett *helhetsperspektiv*, där lärarens agerande i hög grad bestäms utifrån den samhällssyn, människosyn och kunskapssyn han/hon omfattar. Denna inställning påverkar nämligen såväl valet av stoff som de strategier med vilka stoffet ska presenteras för eleverna, dvs det arbetssätt läraren väljer att tillämpa.

I matematik är *valet av stoff* i hög grad beroende av kontinuitet, eftersom i regel ett nytt moment bygger på och förutsätter befästa kunskaper från ett tidigare. *Ordningsföljden* kan i stora drag sägas vara fastslagen, medan *tidsplanen* kan justeras med hänsyn till elevernas behov.

Då det gäller *arbetssättet* tycker jag att tiden nu borde vara mogen för en radikal förändring. Det är nödvändigt bli på grund av att vi idag har så heterogena klasser. Det är inte ovanligt att spridningen inom en och samma klass motsvarar både 4 och 5 skolår. Detta gör det svårt — för att inte säga omöjligt — att låta alla elever följa en gemensam lärobok och låta dem behandla momenten i ungefär samma takt.

Det skulle innebära en stor glädje för mig om jag genom stipendierna i viss mån kunde medverka till att lärare vågade planera sin undervisning i större utsträckning utifrån *elevgruppens sammansättning*. Självklart kan läromedel av olika slag användas och vara utmärkta hjälpmedel. Det viktiga är att de inte får bli styrmedel.

Vår läroplan ger en välformulerad målbeskrivning att sträva mot.

Matematikundervisningen skall ta tillvara elevernas nyfikenhet och fantasi och utveckla deras logiska tänkande. Matematiken blir då ett verktyg för att förstå verkligheten och en källa till nytta och glädje. (Lgr 80, s 99).

Stiftelsens styrelse

har för närvarande följande sammansättning:

Gudrun Malmer, ordförande,
Göte Rudvall, sekreterare, utsedd av Lunds universitet,
Bertil Gran, kassör, utsedd av Institutionen för pedagogik, vid lärarhögskolan i Malmö,
Ulla Wagner, utsedd av Sveriges lärarförbund,
Bo Pederby, representant för Esselte Studium.